

បញ្ចាំងពន្លឺលើទារុណកម្ម

នៅក្នុងសក្ខីកម្មរបស់លោកជូនសាលាក្តីខ្មែរក្រហមកាលពីជិតពីរឆ្នាំកន្លងទៅ លោកវ៉ាន់ ណាត ដែលជាវិចិត្រករដ៏ចំណានម្នាក់ បានពិពណ៌នាអំពីព្រឹត្តិការណ៍ដែលបានជំរុញឲ្យគាត់គូសគំនូរមួយផ្ទាំង ដែលបច្ចុប្បន្ននេះកំពុងព្យួរនៅមន្ទីរស២១។ រូបភាពនោះបានបង្ហាញបុរសម្នាក់ ដៃចងទៅក្រោយ កំពុងត្រូវគេព្យួរលើបង្គោលឈើមួយដែលសិស្សសាលាធ្លាប់លែងពីមុន។ រូបភាពមួយផ្សេងទៀត បង្ហាញពីបុរសម្នាក់កំពុងត្រូវគេចាប់ជ្រមុចក្បាលចូលក្នុងពាងទឹកដីធំមួយ។ ជនរងគ្រោះរូបនោះ ដែលលោកវ៉ាន់ណាត គ្រាន់តែពិពណ៌នាថាជា “វិចិត្រករមួយរូប” នោះ បានជួបវាសនាដូចជនរងគ្រោះ រាប់ពាន់នាក់ផ្សេងទៀតបន្ទាប់ពីសារភាពក្រោមទារុណកម្មរួចមក។ រូបភាពរបស់លោកស្ថិតនៅជាការរំលឹកជានិរន្តនៃភាពអនាមិករបស់ជនរងគ្រោះនៃទារុណកម្មជាច្រើននៅទូទាំងពិភពលោក ដែលការឈឺចាប់របស់ពួកគេជាច្រើនមិនទាន់ត្រូវគេដឹង និងមិនទាន់ត្រូវគេចងក្រងជាឯកសារ នៅឡើយ។

ថ្ងៃនេះជាទិវាអន្តរជាតិតាំទ្រជនរងគ្រោះនៃទារុណកម្ម ដែលជាទិវាដើម្បីចងចាំដល់ជនរងគ្រោះ និងសង្កត់ធ្ងន់លើការហាមឃាត់យ៉ាងច្បាស់លាស់ និងជាដាច់ខាតចំពោះទារុណកម្ម និងគ្រប់ទម្រង់នៃការប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ឬទណ្ឌកម្មដទៃទៀត ដែលយោឃោ អមនុស្សធម៌ ឬបន្ថែមបន្ទាប។ វាក៏ជាខួបលើកទី២៥នៃអនុសញ្ញាអ.ស.បប្រឆាំងទារុណកម្ម ដែលចូលជាធរមានកាលពីថ្ងៃទី២៦ ខែមិថុនា ឆ្នាំ១៩៨៧ផងដែរ។

វាមានតំលៃធំធេងណាស់ដែលយើងត្រូវចងចាំថា ទារុណកម្មត្រូវបានផ្តល់និយមន័យនៅក្រោមច្បាប់អន្តរជាតិថាជា ការបង្ករដោយចេតនានូវការឈឺចាប់ធ្ងន់ធ្ងរខាងផ្លូវកាយ ឬផ្លូវចិត្ត ដោយឬក្នុងនាមអាជ្ញាធរ លើបុគ្គលណាម្នាក់ដើម្បីទទួលបានព័ត៌មាន ឬដាក់ទណ្ឌកម្ម បំភិតបំភ្លៃ ឬដើម្បីបង្ខំបុគ្គលនោះ ឬបុគ្គលនានាផ្សេងទៀត។

ការហាមឃាត់ប្រឆាំងនឹងទារុណកម្មនៅតែជាសរសរសំជាមូលដ្ឋាន នៅក្នុងការការពារ និងលើកស្ទួយសិទ្ធិមនុស្ស។ ការរឹតត្បិតនានាអាចត្រូវបានដាក់លើការប្រើប្រាស់សិទ្ធិមនុស្សមួយចំនួន ប៉ុន្តែមិនអាចដាក់លើការការពារពីទារុណកម្មបាននោះទេ។ ដូចគ្នានឹងទាសករ និងអំពើប្រល័យ ពូជសាសន៍ដែរ ការហាមឃាត់មានលក្ខណៈដាច់ខាត។ បទបញ្ជាពីថ្នាក់លើពុំមែនជាការដោះសារ ក្នុងការប្រព្រឹត្តទារុណកម្មនោះទេ។ ការបញ្ជូនបុគ្គលណាម្នាក់ទៅកាន់ប្រទេសមួយផ្សេងទៀត ដែលមានហានិភ័យនៃការធ្វើទារុណកម្ម មិនអាចទទួលយកបាននោះទេ។ ទាំងអស់នេះឆ្លុះបញ្ចាំងពី ការស្តាប់ខ្លឹមជាខ្លាំងនៃសហគមន៍អន្តរជាតិលើបទទារុណកម្ម។

គ្រប់ប្រទេសទាំងអស់មិនត្រូវអធ្យាស្រ័យចំពោះទារុណកម្មជាដាច់ខាត។ តាមចរិតលក្ខណៈរបស់វា ទារុណកម្មធ្វើឡើងដោយលាក់កំបាំង ពីក្រសែភ្នែកសាធារណជន។ វាអាចកើតឡើងក្នុងពន្ធនាគារ និងស្ថានីយ៍នគរបាល ប៉ុន្តែក៏អាចនៅទីកន្លែងផ្សេងៗទៀតដូចជា មណ្ឌលឃុំខ្លួនអន្តោប្រវេសន៍ មន្ទីរពេទ្យសុខភាពផ្លូវចិត្ត មណ្ឌលសង្គមកិច្ច ឬមណ្ឌលផ្តាច់គ្រឿងញៀន។ មនុស្សដែលត្រូវឃុំខ្លួនក្នុងកន្លែងអស់ទាំងនេះនៅទូទាំងពិភពលោក ប្រឈមនឹងហានិភ័យ នៃការរំលោភសិទ្ធិមនុស្ស ប៉ុន្តែទារុណកម្មនិងការដកហូតសេរីភាពគឺជាការប្រឈមដ៏ធ្ងន់ធ្ងរបំផុត។ ដោយហេតុនេះហើយ គេត្រូវការបង្កើតឲ្យមានការធានាការពារជាក់លាក់មួយចំនួន។ មន្ត្រីអនុវត្តន៍ច្បាប់ត្រូវតែទទួលបានការអប់រំអំពីការហាមឃាត់ទារុណកម្ម និងរបៀបទៅស្គាល់ នៅពេលវាកើតឡើង។ ការប្តឹងពីទារុណកម្ម ឬសូម្បីតែការសង្ស័យសមហេតុផលមួយ ត្រូវតែធ្វើការស៊ើបសង្កេតភ្លាមៗ និងដោយអនាគតិ ព្រមទាំងត្រូវមានប្រព័ន្ធមួយដើម្បីការពារអ្នកប្តឹងៗ ពីការបំភិតបំភ័យ និងការសងសឹក។ ហើយនៅកន្លែងណាដែលរកឃើញមានទារុណកម្ម អស់អ្នកដែលទទួលខុសត្រូវ ត្រូវតែប្រឈមមុខនឹងបណ្តឹងអាជ្ញា និងផ្តន្ទាទោសក្នុងពេលវេលា ដ៏សមស្របមួយ ហើយជនរងគ្រោះត្រូវទទួលបានសំណងជម្ងឺចិត្ត។

យោងតាមប្រវត្តិសាស្ត្រ ការហាមឃាត់ទារុណកម្មមានអត្ថន័យយ៉ាងជ្រាលជ្រៅនៅក្នុង ប្រទេសកម្ពុជា។ ប្រជាជនជាច្រើន ប្រសិនបើមិនមែនភាគច្រើន សុទ្ធតែមានទំនាក់ទំនងនឹង ជនរងគ្រោះណាម្នាក់ ដែលទទួលរងទារុណកម្មនៅកំឡុងសម័យខ្មែរក្រហម ឬខ្លួនពួកគេផ្ទាល់ ជាជនរងគ្រោះតែម្តង។ ប្រហែលជាច្រើនជាង សង្គមណាៗទាំងអស់ ប្រជាជនកម្ពុជាស្គាល់យ៉ាងច្បាស់

អំពីផលអន្តរាយដែលអំពើទារុណកម្មបង្កដល់ ជនរងគ្រោះ គ្រួសាររបស់ពួកគេ និងសហគមន៍ទាំងមូល។

វាគឺជាដំណឹងជាទីស្ងាត់មន៍ដែលកម្ពុជាបានខិតខំប្រឹងប្រែងដោះស្រាយជាមួយទារុណកម្ម ដែលបានប្រព្រឹត្តក្នុងអតីតកាល និងដោះស្រាយហានិភ័យនៃទារុណកម្មក្នុងប្រទេសនេះ នាពេលបច្ចុប្បន្ន។ ការជំនុំជម្រះ និងការប្រកាសទោសខុចដោយECCC ចារិកទុកជាលើកដំបូងនូវ ការផ្តន្ទាទោសមន្ត្រីសាធារណៈ សម្រាប់អំពើទារុណកម្ម យ៉ាងហោចណាស់ចាប់ពីសម័យ ខ្មែរក្រហមមក។ ការសម្រេចសេចក្តីជាប្រវត្តិសាស្ត្រនេះ គឺជាទង្វើករណីចំពោះការប្តេជ្ញារបស់កម្ពុជា ក្នុងការនិយាយ “មិនមានជាថ្មី” នៃអំពើឃោរឃៅជាទ្រង់ទ្រាយធំ និងការប្រើប្រាស់កំលាំងបង្ខិតបង្ខំ របស់មន្ត្រីសាធារណៈ ដើម្បីទាញយកព័ត៌មាន ឬការសារភាព។

ស្របពេលនេះដែរ កម្ពុជាគឺជាប្រទេសមួយក្នុងចំណោមប្រទេសមួយចំនួនតូចនៅអាស៊ី ដែលបានផ្តល់សច្ចាប័នដល់អនុសញ្ញាអ.ស.បប្រឆាំងទារុណកម្ម ក៏ដូចជាពិធីសារបន្ថែមរបស់វា។ ការផ្តល់សច្ចាប័នដល់ពិធីសារបន្ថែមមានសារសំខាន់ជាសារវន្ត៖ រដ្ឋាភិបាលប្តេជ្ញាទទួលទស្សនកិច្ច ពីសំណាក់អនុគណៈកម្មាធិការអន្តរជាតិស្តីពីការបង្ការទារុណកម្ម ក៏ដូចជាបង្កើតយន្តការបង្ការថ្នាក់ជាតិ ដើម្បីធ្វើរដ្ឋបាលកិច្ចទៅគ្រប់កន្លែងឃុំខ្លួនទាំងអស់ ដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យនៃទារុណកម្ម។ ប្រទេសកម្ពុជាបានស្ថាប័ននីតិវិធីការនេះនៅឆ្នាំ២០០៩ ដោយអនុញ្ញាតឲ្យ អនុគណៈកម្មាធិការនេះធ្វើទស្សនកិច្ចទៅគ្រប់កន្លែងឃុំខ្លួនទាំងអស់ដោយគ្មានការរឹតត្បិត។ កិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងនានាក្នុងការបង្កើតយន្តការបង្ការឯករាជ្យមួយនៅកម្ពុជា កំពុងដំណើរការទៅមុខ យ៉ាងល្អប្រសើរ។ ឯករាជភាព ជំនាញ និងធនធានដែលត្រូវផ្តល់ឲ្យយន្តការនេះ គឺជាគន្លឹះចំពោះ ការជោគជ័យរបស់វា។

ការអប់រំជនជាប់ឃុំគឺជាវិធីមួយនៃការកាត់បន្ថយហានិភ័យនៃទារុណកម្ម។ ជនជាប់ឃុំនានាដែលយល់ដឹងពីសិទ្ធិរបស់ពួកគេ មិនងាយនឹងត្រូវបានប្រព្រឹត្តមកលើខ្លួន ដោយមិនគប្បី។ នេះគឺជាមូលហេតុដែលក្រសួងមហាផ្ទៃ ក្រសួងយុត្តិធម៌ និងឧត្តមស្នងការអ.ស.ប ទទួលបន្ទុកសិទ្ធិមនុស្ស បានបង្កើតប័ណ្ណសិទ្ធិឃាត់ខ្លួនមួយ ដែលពិពណ៌នាក្នុងភាសាសាមញ្ញ នូវសិទ្ធិនានារបស់បុគ្គលដែលត្រូវបានចាប់ខ្លួន និងឃាត់ខ្លួននៅស្ថានីយ៍នគរបាល។

យើងសង្ឃឹមថាប័ណ្ណនេះនឹងត្រូវបានផ្តល់ជូនគ្រប់ស្ថានីយ៍នគរបាលទាំងអស់នៅទូទាំងប្រទេសក្នុងពេលឆាប់ៗនេះ។

ទារុណកម្មពុំមានចំណែកនៅក្នុងសង្គមណាមួយនោះទេ។ ពួកយើងភាគច្រើនសុទ្ធតែឯកភាពលើចំណុចច្រើនស្រេចទៅហើយ។ យ៉ាងណាមិញ ទារុណកម្មជានិច្ចកាលនៅតែបន្តកើតឡើងនៅក្នុងប្រទេសទាំងអស់ ទាំងប្រទេសអភិវឌ្ឍន៍ និងកំពុងអភិវឌ្ឍន៍។ ការអប់រំនៃមន្ត្រី មេធាវី និងសាធារណជនទូទៅ ការចុះត្រួតពិនិត្យដោយឯករាជ្យនៅកន្លែងយុំខ្លួនដោយមិនប្រកាសឲ្យដឹង ការស៊ើបអង្កេតលើបណ្តឹងដោយឯករាជ្យនិងហ្មត់ចត់។ ការផ្តន្ទាទោស និងប្រកាសទោសប្រឆាំងជនប្រព្រឹត្តទារុណកម្ម៖ យើងដឹងថាសកម្មភាពទាំងនេះកាត់បន្ថយហានិភ័យនៃបទល្មើសដ៏យង់ឃ្នងនេះ។ ការប្រឈមនាពេលនេះគឺការដាក់ការជឿជាក់របស់យើង ទៅក្នុងសកម្មភាព និងបន្តការប្រុងប្រយ័ត្ន។

លោក ជេមស៍ ហ៊ីណិន គឺជាតំណាងរង និងជាមន្ត្រីទទួលបន្ទុកការិយាល័យខុត្តមស្នងការអង្គការសហប្រជាជាតិទទួលបន្ទុកសិទ្ធិមនុស្សប្រចាំកម្ពុជា។